

Møte MoST Melhus 240424

Agenda Fagseminar 2024:

0830	Kaffe serveres - Mingling	
0900	Velkommen	Agnar Johansen og Egil Johannes Haug
0910	Barnetråkk	Kathrin Bögelsack fra Kartverket
0940	Mobilitet inn/mot Melhus	Egil Johannes Hauge fra Melhus kommune
1000	Reisekuttprosjekt	Ragnhild Harsvik Ødegaard fra Trøndelag Fylkeskommune – og samhandling med MoST
1030	Beinstrekk	
1040	Mobilitet rundt Stjørdal stasjon	Jorulf Husbyn, Stjørdal kommune
1100	Tur i Melhus sentrum	
1200	Lunsj og mingling	
1230	Løypemelding fra en Ph.d.-kandidat	
1245	Videre fremdrift fra MoST	Agnar Johansen fra NTNU og Mahgol Afshari fra Trøndelag Fylkeskommune
1300	Slutt for dagen	

Vi sees!

Onsdag 24 april 2024

08:30-13:00

Kommunestyresalen i Melhus, Rådhusvegen 2, 7224 Melhus

Introduksjon ved Egil Johannes Haug og Agnar Johansen – velkommen til Melhus og gjennomgang av programmet

Barnetråkk ved Kathrin Bögelsack.

Barnetråkk handler om de områdene hvor barn beveger seg selv. Ikke bare hvor barna beveger seg, men hvordan. Tre hovedaktører i barnetråkk, nemlig elev, lærer og planlegger. Det er viktig å involvere læreren i opplegget, siden det trengs innføring i opplegge. Alderstrinnene som dekkes er 4.-8. Trinn.

Utgangspunktet for barnetråkk er et kartleggingsverktøy i Vestfold; den nåværende form fant prosjektet omlag 2014, med involvering av de nåværende aktørene.

Nye krav i plan- og bygningsloven har ført til fornyet interesse for barnetråkk. Det uttrykkes stor interesse for å involvere forskning i barnetråkk, det ligger mye mer verdi i dataene som samles enn det som brukes i dag. Samlet gir data verdi for barn, skole, utbyggere/planleggere, kommuner administrasjon og forsknings- og utdanningsmiljø

Det fullstendige datasettet er tilgangsbegrenset. Dette skyldes dataenes rike natur, inkludert personopplysninger – samt at det kreves bearbeiding av data i etterkant for å kunne behandles godt. Derfor er det introdusert et aggregert datasett, med personvern, siling av informasjon og sammenlignbarhet mellom ulike datasett ivaretatt. Disse aggregerte data samles fra linjer inn i en hexagongrid. Aggregerte data inkluderer første og siste årstall for gjennomførte registreringer og klassetrinn for de som registrerer. Bögelsack presenterte videre hvordan barnetråkk ser ut i GeoNorge, samt til å illustrere hvordan data fra barnetråkk kan brukes i praksis. Tilgjengelige ressurser er lenket til i presentasjonen.

Diskusjonen videre gikk på brukbarheten til barnetråkk for de som skal ta det i bruk – særlig knyttet til endringer over tid. Erfaring viser at det er veldig forskjellig hvor modne skolene er for å ta imot hvordan man får elevene til å registrere. Fra forskerhold ble stilt spørsmål om tilgang til data. Kommunene er eiere av data, og gir tilgang etter forespørsel.

Egil Johannes Haug – mobilitet Melhus, en «randkommune»

Egil tok utgangspunkt i overordnede perspektiver – stedsutvikling og demografi. Til sammen gir dette et godt bilde av hvordan man kan se utvikling fremover. I tillegg presenterte Egil hvordan sentrum har utviklet seg fra 1970-tallet til i dag, med et særlig vendepunkt med ny reguleringsplan fra 2019 som et omdreiningspunkt. Et sentralt punkt er hvordan utviklingen – med særlig sentrumsutvikling – påvirker forholdet mellom sentrum og periferi. Kollektivtilbud er noe som engasjerer veldig, med mulig nedlegging av Kvål stasjon som ett tema, busstilgang og -priser som et annet. Arbeidet med Knutepunktet pågår som et svar på disse utfordringene, med samling av buss, tog, taxi, og muligens etter hvert nytt rådhus. Parkering er også et sentralt tema.

Utfordringene fremover ; urbanisering og forskjell mellom oppfatning av dette mellom ulike befolkningsgrupper; tettstedsutvikling og identitet er viktig; presset skjer nå, utfordringene følger om kanskje ti år; jordvern er fullt oppe i dagen som utfordring; kunnskapsgrunnlag til å ta beslutninger (fra geoteknikk til barnetråkk) er mangelfullt, det trengs mer kunnskap for å kunne gjøre gode beslutninger; bompenger på e6 har vist seg å være kneppet som gjør at det er vanskelig å rekruttere inn til stillinger i Melhus.

Ragnhild Harsvik Ødegaard – Reisekutt – smartere jobbreise

Det er en potensielt stor effekt i å kutte potensielt unødvendige reiser. Prosjektet Reisekutt er støttet av Klimasats; og har som utgangspunkt at den mest vellykkede reisen er den du ikke trenger å gjennomføre. Ideen er å redusere rushtrafikk, og å øke mengden fotgjengeri. Prosjektet ble etablert i samarbeid med Viken fylkeskommune.

Såkalte *nodekontor* er et sentralt tema, hvor ideen er at man kan samle de som jobber hjemmefra for bedre miljø, tilgang til teknisk infrastruktur samt samordning av videre transport. Teknologiske løsninger har også vært viktige tilnæringer (slik som VR). Grunnet organisatoriske utfordringer har prosjektet gått tregt.

Reisekutt 2.0 har kommet i stand i samarbeid med MoST. Agnar Johansen presenterer hvordan Reisekutt kan utvikles gjennom å koble de ulike satsningene innen MoST utfordringene som Reisekutt adresserer.

Jorulf Husbyn - Mobilitet rundt Stjørdal stasjon

Husbyn konsentrerte sin presentasjon rundt konkrete utfordringer Stjørdal står overfor, særlig knyttet til mobilitet. Sentrale tema er Trondheim lufthavn Værnes, Stjørdal stasjon samt organisatoriske utfordringer som møtes for å utvikle kollektivtilbudet ved disse. Det gjennomgående tema var hvor vanskelig det faktisk var å skape gjennomgående løsninger mellom flere ulike transportsystemer.

Værnes, for eksempel, har per nå 1500 arbeidsplasser – men inntil nylig ingen bussholdeplass. Bussholdeplassen som ble etablert kom mer som privat initiativ enn som resultat av planmessig arbeid mellom villige aktører.

Ny byveksttale fra 2019, med høy utnyttelsesgrad og fortetting som særlige punkt. Fylkets regionale plan for arealbruk kom i 2021, med føringer for kommunens utvikling av stasjonens som knutepunkt. For Stjørdal stasjon gjorde utviklingsprosjekter i regi av ROM eiendom Helhetstanken vanskeligere. Det er store verdier i spill, og samarbeid med Bane nord blir igangsatt. Arkitektkonkurranse blir gjennomført, med gode alternativer. Sykkel på gåendes premisser og oppstillingsplasser. Den videre utfordringen går på å se på hvordan helheten faktisk kan ivaretas. Kjernespørsmål er dimensjonering av bussterminal opp mot frekvens og behov. Resultatet er mye ressursbruk på marginale behov, fokus på infrastruktur.

Marius Vigen – fra laussnø til lysløype?

Marius skriver doktorgraden sin om sosiale prosesser i hverdagsliv knyttet til byliv og mobilitet, både gjennom opplevelser fra brukere og fra prosesser i politikk, offentlig administrasjon og privat næringsliv. Det overordnede forskningsspørsmålet er hvordan denne byen planlegges.

Det overordnede metodiske grepet er etnografi, hvor kommunikasjon og maktstrukturer har vært særlig vesentlige tema. Nærhet er her helt sentralt, særlig når forskningsfeltet «snakker tilbake». Småprat mellom møter har vist seg å være kanskje det aller viktigste å være til stede i.

Gjennom opphold hos ulike aktører (kommune, MOS og Fylket) har Marius observert ulike virkelighetsoppfatninger, som gir seg uttrykk i gnisninger. (Minst) tre ulike logikker kommer til uttrykk; nærings og samfunnsutvikling ser på byen som et sted for arbeidsplasser og næringsaktører, byplankontoret er opptatt er det sosiale livet mellom bygninger og fysisk arealplanlegging, mens MOS er

opptatt av tilgjengelighet og akser som byens skjelett – det er flyten av mennesker som bestemmer retningen.

Marius presentasjon ble etterfulgt av en kort **presentasjon av PhD-kandidater** til stede.

Agnar Johansen og Mahgol Afshari – Avslutning og presentasjon av MoST-prosjektet

Agnar gjennomgikk tilblivelsen av MoST og forklarte hvordan MoST som en «Living lab» er avhengig av involvering fra de ulike aktørene. Nøkkelord er testing, kontroll, datafangst og utprøving av teknologi som fanger de problemstillingene deltagerne i MoST har.